

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การจัดสวัสดิการสังคมสำหรับกลุ่มคนข้ามรสนิยมเพศ
เขตกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงาน สภาพและความต้องการจัด
สวัสดิการสังคม กลไกสนับสนุนการจัดสวัสดิการสังคม และรูปแบบการจัดสวัสดิการสังคมของ
กลุ่มคนข้ามรสนิยมเพศ ดำเนินการศึกษาระบบวิธีวิจัยแบบผสม (Mixed Methods
Research) แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงาน สภาพและความต้องการจัดสวัสดิการสังคม ของ
กลุ่มคนข้ามรสนิยมเพศ

ตอนที่ 2 ศึกษากลไกสนับสนุนการจัดสวัสดิการสังคมของกลุ่มคนข้ามรสนิยมเพศ

ตอนที่ 3 ศึกษาแบบแผนการจัดสวัสดิการสังคมของกลุ่มคนข้ามรสนิยมเพศ

ตอนที่ 1 ศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงาน สภาพและความต้องการจัดสวัสดิการสังคม ของกลุ่ม
คนข้ามรสนิยมเพศ

ใช้วิธีการศึกษาเชิงสำรวจ (Surveys Research) เพื่ออธิบายข้อมูลพื้นฐานของกลุ่ม
คนข้ามรสนิยมเพศในเขตกรุงเทพมหานคร มีวิธีดำเนินการศึกษาดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. การสรุปผลข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัย ได้แก่ กลุ่มคนขับรถสหกรณ์แท็กซี่ จำนวนทั้งหมด 36,210 คน (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2552, หน้า 16-17)

กลุ่มตัวอย่าง มีจำนวน 380 คน โดยใช้การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan (1970, pp. 608-609) และใช้เทคนิคการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi - Stage Random Sampling) ดังนี้

ขั้นที่ 1 การสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) แบ่งออกเป็น 2 พื้นที่ในเขตกรุงเทพมหานคร คือ

1. กลุ่มตัวอย่างสหกรณ์รถแท็กซี่ที่อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานส่งเสริมสหกรณ์ เขตพื้นที่ 1

2. กลุ่มตัวอย่างสหกรณ์รถแท็กซี่ที่อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานส่งเสริมสหกรณ์ เขตพื้นที่ 2

ขั้นที่ 2 การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) เพื่อเลือกกลุ่มตัวอย่าง สหกรณ์รถแท็กซี่จาก 2 กลุ่มดังกล่าวข้างต้น โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างละ 2 สหกรณ์รถแท็กซี่ ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างสหกรณ์รถแท็กซี่ที่อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานส่งเสริมสหกรณ์ เขตพื้นที่ 1 ได้แก่ สหกรณ์แท็กซี่สุวรรณภูมิ จำกัด และสหกรณ์ปทุมวันแท็กซี่ จำกัด

2. กลุ่มตัวอย่างสหกรณ์รถแท็กซี่ที่อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานส่งเสริมสหกรณ์ เขตพื้นที่ 2 ได้แก่ สหกรณ์แท็กซี่กรุงเทพ จำกัด และสหกรณ์แท็กซี่สนามบินดอนเมือง จำกัด

ขั้นที่ 3 การสุ่มตัวอย่างแบบมีระบบ (Systematic Random Sampling) ตามบัญชีรายชื่อ สมาชิกสหกรณ์รถแท็กซี่ โดยกำหนดโควต้าสหกรณ์แท็กซี่ละ 95 คน ได้กลุ่มตัวอย่างรวม 380 คน เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตารางที่ 2 พื้นที่ กลุ่มตัวอย่างและจำนวนตัวอย่าง

สำนักงานส่งเสริมสหกรณ์	กลุ่มตัวอย่าง	จำนวนตัวอย่าง
เขตพื้นที่ 1	สหกรณ์แท็กซี่สุวรรณภูมิ จำกัด	95
	สหกรณ์ปทุมวันแท็กซี่ จำกัด	95
เขตพื้นที่ 2	สหกรณ์แท็กซี่กรุงเทพ จำกัด	95
	สหกรณ์แท็กซี่สนามบินดอนเมือง จำกัด	95
รวม		380

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นการสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มคนจําแนกตามลักษณะที่สนใจ แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 คำถามทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบให้เลือกรับคำตอบเดียวจากคำตอบที่กำหนดให้หลายคำตอบ (Multiple Choice) ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา ภูมิลำเนาเดิม ระยะเวลาที่ประกอบอาชีพจําแนกประเภทซึ่งสภาพความเป็นเจ้าของรถจักรยานยนต์

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตการทำงาน ลักษณะเป็นแบบให้เลือกรับคำตอบเดียวจากคำตอบที่กำหนดให้หลายคำตอบ (Multiple Choice) ได้แก่ ด้านค่าตอบแทน ด้านความมั่นคงในการทำงาน ด้านความปลอดภัยในการทำงาน ด้านสุขภาพ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการพัฒนาความก้าวหน้า ด้านการแก้ปัญหาความขัดแย้ง ด้านการติดต่อสื่อสาร และด้านความภาคภูมิใจ

ตอนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับสภาพการจัดสวัสดิการสังคม ลักษณะเป็นมาตราวัดแบบประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ประกอบด้วย การประกันสังคม การช่วยเหลือทางสังคม และกรบริการสังคม เช่น การศึกษา สุขภาพอนามัย ที่อยู่อาศัย การประกันรายได้ ค่าจ้างและสวัสดิการบริการสังคม นันทนาการ

โดยกำหนดค่าน้ำหนักมาตราวัดแบบประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ

สำคัญมากที่สุด	กำหนดค่าน้ำหนักคะแนนเป็น	5
สำคัญมาก	กำหนดค่าน้ำหนักคะแนนเป็น	4
สำคัญน้อย	กำหนดค่าน้ำหนักคะแนนเป็น	3
ไม่ค่อยสำคัญ	กำหนดค่าน้ำหนักคะแนนเป็น	2
ไม่สำคัญเลย	กำหนดค่าน้ำหนักคะแนนเป็น	1

ตอนที่ 4 คำถามเกี่ยวกับความต้องการจัดสวัสดิการสังคม ลักษณะเป็นมาตราวัดแบบประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ได้แก่ ด้านการมีชีวิตรอบรู้รอบ ด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น และด้านความเจริญก้าวหน้า

โดยกำหนดค่าน้ำหนักมาตราวัดแบบประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ

ต้องการอย่างยิ่ง	กำหนดค่าน้ำหนักคะแนนเป็น	5
ต้องการมาก	กำหนดค่าน้ำหนักคะแนนเป็น	4
ต้องการน้อย	กำหนดค่าน้ำหนักคะแนนเป็น	3
ไม่ต้องการ	กำหนดค่าน้ำหนักคะแนนเป็น	2
ไม่ต้องการเลย	กำหนดค่าน้ำหนักคะแนนเป็น	1

และข้อเสนอแนะการจัดสวัสดิการสังคมของกลุ่มคนขับรถสหกรณ์แท็กซี่
ประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับด้านนโยบาย ด้านการบริหารจัดการ และด้านการดำเนินงาน
การแปลความหมายของข้อมูลได้เกณฑ์เทียบเคียงของ บุญชม ศรีสะอาด (2545, หน้า 102)
ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.50-5.00	หมายถึง	อยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 3.50-4.49	หมายถึง	อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก
คะแนนเฉลี่ย 2.50-3.49	หมายถึง	อยู่ในระดับเห็นด้วยปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 1.50-2.49	หมายถึง	อยู่ในระดับเห็นด้วยน้อย
คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.49	หมายถึง	อยู่ในระดับเห็นด้วยน้อยที่สุด

3. การสร้างเครื่องมือการวิจัย

วิธีดำเนินการดังนี้

3.1 ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องจากเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ นำมาเป็น
แนวทางในการกำหนดกรอบแนวความคิดและสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ
ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตการทำงาน สภาพและความต้องการจัดสวัสดิการ
สังคม (ภาคผนวก ก)

3.2 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบและปรับแก้ไข
ตามข้อเสนอแนะ ก่อนนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน (ภาคผนวก ข) ได้แก่

3.2.1 ผศ.ดร.สุรินทร์ สุทธิชาติพิทย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

3.2.2 ผศ.ดร. ศิริบุญ จงวุฒิเวศย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

3.2.3 รศ.สุรางค์รัตน์ วสินารมณ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

เพื่อตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ว่าข้อคำถามแต่ละข้อ
สอดคล้องกับประเด็นบ่งชี้ที่กำหนดไว้หรือไม่

3.3 นำผลการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านมารวมกันคำนวณหาความตรงตาม
เนื้อหา ซึ่งคำนวณจากความสอดคล้องระหว่างประเด็นที่ต้องการวัดกับข้อคำถามที่สร้างขึ้น และใช้
ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Item Objective Congruence Index: IOC)
(สุวิมล ติรภานนท์, 2551, หน้า 165-166) ปรากฏผลอยู่ระหว่าง 0.7-1

3.4 นำแบบสอบถามให้อาจารย์ที่ปรึกษาดูแลแก้ไขการใช้ภาษาในแบบสอบถามให้
ถูกต้องเหมาะสมยิ่งขึ้น ก่อนไปทดสอบ (Try-Out) กับกลุ่มคนขับรถสหกรณ์แท็กซี่ในเขต

กรุงเทพมหานคร จำนวน 30 คน ที่ไม่ได้กลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้ เพื่อหาความเที่ยง (Reliability) ของเครื่องมือ

3.5 การหาความเที่ยง (Reliability) ของเครื่องมือใช้วิธีการหาความเที่ยงแบบการวัดความสอดคล้องภายใน (Measure of Internal Consistency) โดยเลือกใช้วิธีหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) (สุริยผด ติรณันท์, 2551, หน้า 173-181) ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.95

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บรวบรวมข้อมูลกลุ่มคนขับรถสหกรณ์แท็กซี่ เขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 380 คน ระยะเวลาดำเนินการตั้งแต่วันที่ 15 กรกฎาคม พ.ศ. 2554 ถึง วันที่ 15 สิงหาคม พ.ศ. 2554 ดังนี้

4.1 ทำหนังสือขออนุญาตเพื่อดำเนินการตามขั้นตอนจากคณะศึกษาเสาศาสตร์

มหาวิทยาลัยบูรพาถึงสถานประกอบการ (สหกรณ์รถแท็กซี่) (ภาคผนวก ก)

4.2 ดำเนินการประสานความร่วมมือนัดหมายวันเวลาสถานที่กับผู้เกี่ยวข้อง

4.3 นำแบบสอบถามให้กลุ่มคนขับรถสหกรณ์แท็กซี่ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบ ตามวันเวลาที่นัดหมาย โดยผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้กลุ่มคนขับรถสหกรณ์แท็กซี่ทราบและอธิบายวิธีการทำแบบสอบถามอย่างละเอียดก่อนดำเนินการตอบแบบสอบถาม

4.4 เก็บรวบรวมและตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามแต่ละฉบับ

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ประกอบด้วย การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Wiersma & Jurs, 2005, pp. 351-357) เพื่อบรรยายลักษณะข้อมูลพื้นฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มคนขับรถสหกรณ์แท็กซี่ แบ่งได้ดังนี้

5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตการทำงาน

5.3 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดสวัสดิการสังคม

5.4 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการจัดสวัสดิการสังคม

6. การสรุปผลข้อมูล

สรุปผลข้อมูลตามกรอบแนวคิดการวิจัย โดยแยกประเด็น ดังนี้ ด้านคุณภาพชีวิตการทำงาน ด้านสภาพการจัดสวัสดิการสังคม ด้านความต้องการจัดสวัสดิการสังคม

ตอนที่ 2 ศึกษากลไกสนับสนุนการจัดสวัสดิการสังคมของกลุ่มคนข้ามรศสหกรณ์แท็กซี่

หลังจากได้ข้อมูลพื้นฐาน ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Data) เกี่ยวกับคุณภาพชีวิตการทำงาน สภาพและความต้องการจัดสวัสดิการสังคมของกลุ่มคนข้ามรศสหกรณ์แท็กซี่แล้ว ผู้วิจัยดำเนินการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับกลไกสนับสนุนการจัดสวัสดิการสังคมของกลุ่มคนข้ามรศสหกรณ์แท็กซี่ จากผู้เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้ข้อมูลตรงประเด็นที่ต้องการศึกษาและครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ มีรายละเอียดดังนี้

1. ผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลในการศึกษานี้แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

กลุ่มที่ 1 กลุ่มผู้แทนคนข้ามรศสหกรณ์แท็กซี่ที่เป็นสมาชิกสหกรณ์รศแท็กซี่ตั้งแต่ 3 ปี ขึ้นไป ได้แก่

(1) ผู้แทนกลุ่มคนข้ามรศสหกรณ์แท็กซี่ เขตพื้นที่ 1 จำนวนทั้งหมด 10 คน ประกอบด้วย ผู้แทนกลุ่มคนข้ามรศสหกรณ์แท็กซี่สุวรรณภูมิ จำกัด จำนวน 5 คน และผู้แทนกลุ่มคนข้ามรศสหกรณ์ปทุมวันแท็กซี่ จำกัด จำนวน 5 คน

(2) ผู้แทนกลุ่มคนข้ามรศสหกรณ์แท็กซี่ เขตพื้นที่ 2 จำนวนทั้งหมด 10 คน ประกอบด้วย ผู้แทนกลุ่มคนข้ามรศสหกรณ์แท็กซี่กรุงเทพ จำกัด จำนวน 5 คน และผู้แทนกลุ่มคนข้ามรศสหกรณ์แท็กซี่สน เมบินดอนเมือง จำกัดจำนวน 5 คน

กลุ่มที่ 2 กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จำนวนทั้งหมด 10 คน ประกอบด้วย ผู้แทนกลุ่มคนข้ามรศสหกรณ์แท็กซี่ 2 คน เจ้าหน้าที่คณะกรรมการสหกรณ์รศแท็กซี่ 2 คน นักวิชาการภาครัฐที่มีผลงานวิชาการด้านการพัฒนาแรงงานนอกระบบและการจัดสวัสดิการสังคม 2 คน รวมทั้งภาคประชาสังคม 2 คน

การคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลใช้วิธีคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จัดทำบัญชีรายชื่อกลุ่มให้ข้อมูล พิจารณาคุณสมบัติ ประสบการณ์และผลงานวิชาการที่เกี่ยวข้องหรือมีตำแหน่งหน้าที่รับผิดชอบในระดับผู้นำ

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลการสนทนากลุ่ม 3 ครั้ง ได้แก่

ครั้งที่ 1 วันที่ 5 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2555 ณ ห้องประชุมอาคาร คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร เป็นการสนทนากลุ่มระหว่างผู้แทนกลุ่มคนข้ามรศสหกรณ์แท็กซี่เขตพื้นที่ 1 จำนวน 10 คน ประกอบด้วย ผู้แทนคนข้ามรศสหกรณ์แท็กซี่สุวรรณภูมิ จำกัด และผู้แทนคนข้ามรศสหกรณ์ปทุมวันแท็กซี่จำกัด

ครั้งที่ 2 วันที่ 12 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2555 ณ ห้องประชุมอาคาร คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ทำการสนทนากลุ่มระหว่างผู้แทนกลุ่มคนขับรถสหกรณ์แท็กซี่เขตพื้นที่ 2 จำนวน 10 คน ประกอบด้วย ผู้แทนกลุ่มคนขับรถสหกรณ์แท็กซี่กรุงเทพฯ และผู้แทนกลุ่มคนขับรถสหกรณ์แท็กซี่สนามบินดอนเมืองจำกัด

ครั้งนี้เพื่อทราบ รวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ถึงคุณภาพชีวิตการทำงาน ความต้องการและแนวทางการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับกลุ่มคนขับรถสหกรณ์แท็กซี่

ครั้งที่ 3 วันที่ 26 มกราคม พ.ศ. 2556 ณ ห้องประชุมอาคาร คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ทำการสนทนากลุ่มระหว่างผู้แทนกลุ่มคนขับรถสหกรณ์แท็กซี่ เจ้าหน้าที่คณะกรรมการสหกรณ์แท็กซี่ นักวิชาการภาครัฐที่มีผลงานวิชาการด้านการพัฒนาแรงงานนอกระบบและการจัดสวัสดิการสังคม รวมทั้งภาคประชาสังคม จำนวนทั้งหมด 10 คน

เพื่อรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ถึงกลไกสนับสนุนการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับกลุ่มคนขับรถสหกรณ์แท็กซี่

ดังนั้น เยอะเยียดการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. การเตรียมตัวผู้วิจัย ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ดังนั้นผู้วิจัยจึงเป็นเครื่องมือที่มีความสำคัญ และมีการเตรียมตัวโดยศึกษาความรู้เชิงวิชาการ ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตการทำงาน สภาพการจัดสวัสดิการสังคม ความต้องการจัดสวัสดิการสังคมและกลไกสนับสนุนการจัดสวัสดิการสังคม รวมทั้งศึกษาวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Data) และขั้นตอนการสนทนากลุ่ม ตลอดจนเทคนิคการตรวจสอบและวิเคราะห์ข้อมูล รวมทั้งวิธีการเขียนรายงานวิจัย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมและตรงตามวัตถุประสงค์การวิจัย

2. การเตรียมแนวคำถาม ผู้วิจัยสร้างแนวคำถามสำหรับการสนทนากลุ่มโดยอาศัยแนวคิดทฤษฎี การทบทวนวรรณกรรม ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งผลวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน ทั้งนี้ให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความชัดเจนของแนวคำถามก่อนการเก็บรวบรวมข้อมูล

แนวคำถามที่สร้างขึ้นสำหรับการสนทนากลุ่ม แบ่งได้ดังนี้

(1) แนวคำถามการสนทนากลุ่มสำหรับผู้แทนคนขับรถสหกรณ์แท็กซี่ (เขตพื้นที่ 1 และเขตพื้นที่ 2) มีประเด็นดังนี้

1.1 คุณภาพชีวิตการทำงานของกลุ่มคนขับรถสหกรณ์แท็กซี่เป็นอย่างไร

1.2 ความต้องการและแนวทางการจัดสวัสดิการสังคมเป็นอย่างไร

(2) แนวคำถามการสนทนากลุ่มสำหรับผู้แทนกลุ่มคนขับรถสหกรณ์แท็กซี่ เจ้าหน้าที่คณะกรรมการสหกรณ์แท็กซี่ นักวิชาการภาครัฐที่มีผลงานวิชาการด้านการพัฒนาแรงงานนอกระบบและการจัดสวัสดิการสังคม รวมทั้งภาคประชาสังคม มีประเด็นดังนี้

กลไกสนับสนุนการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับกลุ่มคนขับรถสหกรณ์แท็กซี่ด้านนโยบายด้านการบริหารจัดการ และด้านการดำเนินงานเป็นอย่างไร

3. การติดต่อประสานงาน ผู้วิจัยประสานงานกับเจ้าหน้าที่สถานประกอบการ (สหกรณ์แท็กซี่) และผู้แทนหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยทำหนังสือขออนุญาตเพื่อดำเนินการตามขั้นตอนจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา และนัดหมายวันเวลา สถานที่ รวมทั้งชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยและขั้นตอนการทำวิจัย (ภาคผนวก ก)

4. การเตรียมเครื่องมือ มีการจัดเตรียมเครื่องมือ เช่น เครื่องบันทึกเสียง กล้องถ่ายภาพ และแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม เพื่อความสะดวกในการเก็บข้อมูล

5. การสร้างสัมพันธภาพและการดำเนินการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างสัมพันธภาพกับผู้ให้ข้อมูลมีการแนะนำตัวพร้อมอธิบายวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีการเก็บข้อมูล และขออนุญาตบันทึกเสียง รวมทั้งถ่ายภาพขณะดำเนินการสนทนากลุ่ม โดยคำนึงถึงหลักจรรยาบรรณและจริยธรรมของนักวิจัย

6. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยใช้การเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้ การจดบันทึกและสังเกตพฤติกรรมขณะสนทนากลุ่ม การบันทึกเสียงและถ่ายภาพ โดยขออนุญาตผู้ให้ข้อมูลยินยอมก่อนการสนทนากลุ่ม

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เนื่องจากการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยจึงเป็นเครื่องมือที่มีความสำคัญที่จะทำได้ซึ่งข้อมูลที่ต้องการ และมีเครื่องมือประกอบ ดังนี้

3.1 แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม ตามแนวคำถามการสนทนากลุ่มสำหรับผู้แทนคนขับรถสหกรณ์แท็กซี่ (เขตพื้นที่ 1 และ เขตพื้นที่ 2) และแบบบันทึกการสนทนากลุ่มตามแนวคำถามการสนทนากลุ่มสำหรับผู้แทนกลุ่มคนขับรถสหกรณ์แท็กซี่ เจ้าหน้าที่คณะกรรมการสหกรณ์แท็กซี่ นักวิชาการภาครัฐที่มีผลงานวิชาการด้านการพัฒนาแรงงานนอกระบบและการจัดสวัสดิการสังคมรวมทั้งภาคประชาสังคม

3.2 เครื่องบันทึกเสียง สำหรับบันทึกข้อมูลขณะทำการสนทนากลุ่ม และนำมาถอดความตามเนื้อหา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลที่บันทึกในแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม

3.3 กล้องถ่ายภาพ สำหรับบันทึกการเปลี่ยนแปลงท่าที ความรู้สึกและอารมณ์ของผู้ให้ข้อมูลหรือบันทึกสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องในขณะทำการสนทนากลุ่ม

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยถอดความข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามการสนทนากลุ่ม เพื่อความชัดเจนยิ่งขึ้นถึงเนื้อหาสาระของข้อมูลอย่างมีระบบเกี่ยวกับหัวข้อที่มุ่งการวิเคราะห์ที่ปรากฏอยู่ในส่วนต่าง ๆ ของการสนทนากลุ่มทั้งหมด และสรุปประเด็น (Thematic Analysis) ข้อมูลเกี่ยวกับกลไกสนับสนุนการจัดสวัสดิการสังคมของกลุ่มคนข้ามเพศเพศที่ 3 โดยจัดกลุ่มเป็นระบบแยกแยะองค์ประกอบ วิเคราะห์ความเชื่อมโยงและความสัมพันธ์ของข้อมูล งานนี้ตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูล ยืนยันข้อมูลที่ได้โดยใช้วิธีการ triangulation) จัดหมวดหมู่ข้อมูลและแปลความหมายข้อค้นพบที่สำคัญในการวิจัย นำเสนอข้อมูลโดยอยู่ในรูปแบบการบรรยาย (Description)

ตอนที่ 3 ศึกษารูปแบบการจัดสวัสดิการสังคมของกลุ่มคนข้ามเพศเพศที่ 3

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลและเชื่อมโยงข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเชิงสำรวจ (Surveys Research) และการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ดังกล่าวข้างต้นแล้ว ศึกษารายละเอียดเพื่อหารูปแบบการจัดสวัสดิการสังคมของกลุ่มคนข้ามเพศเพศที่ 3 โดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) มีรายละเอียดดังนี้

1. ผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ด้านพัฒนาแรงงานนอกระบบและการจัดสวัสดิการสังคม จำนวน 3 คน และผู้ทรงคุณวุฒิจากหน่วยงานราชการ (ระดับตั้งแต่ผู้อำนวยการสถานประกอบการ ถึงขึ้นไป) รวมทั้งมีบทบาทสำคัญต่อการวางแผนการพัฒนาแรงงานและการจัดสวัสดิการสังคม จำนวน 3 คน

การคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลใช้วิธีคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยจัดทำบัญชีรายชื่อกลุ่มให้ข้อมูล พิจารณาคุณสมบัติ ประสบการณ์และผลงานวิชาการที่เกี่ยวข้องหรือมีตำแหน่งหน้าที่รับผิดชอบในระดับผู้นำ

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กึ่งมีโครงสร้าง (Semi-Structured) ช่วงเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2556 ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

2.1 การเตรียมตัวผู้วิจัย ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ดังนั้นผู้วิจัยจึงเป็นเครื่องมือที่มีความสำคัญ และมีการเตรียมตัวโดยศึกษาความรู้เชิงวิชาการ ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและแนวคิดทฤษฎีต่าง ๆ รวมทั้งศึกษาวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมและตรงตามวัตถุประสงค์การวิจัย

2.2 การเตรียมแบบคำถามสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้วิจัยสร้างแนวคำถาม มีประเด็นเกี่ยวกับหลักการและกลไกการสนับสนุนการจัดสวัสดิการสังคม ปัญหาอุปสรรคและการพัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมแต่ละรูปแบบ ลักษณะกึ่งมีโครงสร้าง (Semi Structured) ร่วมกับเปิดถามประเด็นที่ไม่ชัดเจนโดยใช้คำถามปลายเปิดสำหรับผู้ให้ข้อมูลได้เล่าประสบการณ์ ความคิดเห็น ความรู้สึก เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมจนกระทั่งข้อมูลอิ่มตัว (Saturation Data) ทั้งนี้ให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความชัดเจนของแนวคำถามก่อนการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.3 การคัดเลือกประชากร ผู้วิจัยประสานงานกับเจ้าหน้าที่หรือผู้แทนหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยทำหนังสือขออนุญาตเพื่อดำเนินการตามขั้นตอนจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา และ บัณฑิตวิทยาลัย สถาน ที่ รวมทั้งชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยและขั้นตอนการทำวิจัย (ภาคผนวก ข)

2.4 การเตรียมเครื่องมือ มีการจัดเตรียมเครื่องมือ เช่น เครื่องบันทึกเสียง กล้องถ่ายภาพ และแบบบันทึกการสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อความสะดวกในการเก็บข้อมูล

2.5 การสร้างสัมพันธภาพและการดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างสัมพันธภาพกับผู้ให้ข้อมูล มีการแนะนำตัวพร้อมอธิบายวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีการเก็บข้อมูล และขออนุญาตบันทึกเสียง รวมทั้งถ่ายภาพขณะดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยคำนึงถึงหลักจริยธรรมและจรรยาบรรณของนักวิจัย

2.6 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยใช้การเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้ การจดบันทึกจากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสังเกตพฤติกรรมขณะการสัมภาษณ์เชิงลึก การบันทึกเสียงและถ่ายภาพ เพื่อช่วยให้ได้ข้อมูลสมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยขออนุญาตผู้ให้ข้อมูลยินยอมก่อนการสัมภาษณ์เชิงลึก

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เนื่องจากการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้วิจัยจึงเป็นเครื่องมือที่มีความสำคัญที่จะทำให้ได้ซึ่งข้อมูลที่ต้องการ และมีเครื่องมือประกอบ ดังนี้

3.1 แบบบันทึกการสัมภาษณ์เชิงลึก ตามแนวคำถามเกี่ยวกับหลักการและกลไกการสนับสนุนการจัดสวัสดิการสังคม ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะของการจัดสวัสดิการสังคม สำหรับกลุ่มคนขับรถสหกรณ์แท็กซี่

3.2 เครื่องบันทึกเสียง สำหรับบันทึกข้อมูลขณะทำการสัมภาษณ์เชิงลึก และนำมาถอดความตามเนื้อหา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลที่บันทึกในแบบบันทึกการสัมภาษณ์เชิงลึก

3.3 กล้องถ่ายภาพ สำหรับบันทึกการเปลี่ยนแปลงท่าที ความรู้สึกและอารมณ์ของผู้ให้ข้อมูลหรือบันทึกสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องในขณะที่ทำการสัมภาษณ์เชิงลึก

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยถอดความข้อมูลที่ได้จากแบบบันทึกการสัมภาษณ์เชิงลึก ถอดความจากเครื่องบันทึกเสียง มาตรวจสอบอย่างมีระบบเกี่ยวกับหัวข้อที่ต้องการวิเคราะห์ที่ปรากฏอยู่ในส่วนต่าง ๆ ของการสัมภาษณ์เชิงลึกทั้งหมด และสรุปประเด็น (Thematic Analysis) ข้อมูลเกี่ยวกับหลักการและกลไกการสนับสนุนการจัดสวัสดิการสังคม ปัญหาอุปสรรคและการพัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับกลุ่มคนข้ามเพศที่ศึกษา โดยจัดกลุ่มเป็นระบบแยกแยะองค์ประกอบ วิเคราะห์ความเชื่อมโยงและความสัมพันธ์ของข้อมูล จากนั้นตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูล ยืนยันข้อมูลที่ได้โดยใช้วิธีการตรวจสอบแบบเชื่อมโยงสามเส้า (Triangulation) จัดหมวดหมู่ข้อมูลและแปลความหมายข้อค้นพบที่สำคัญในการวิจัย นำเสนอข้อมูลโดยอยู่ในรูปการบรรยาย (Description)

วิธีดำเนินการวิจัยการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับกลุ่มคนข้ามเพศที่ศึกษา
เขตกรุงเทพมหานคร สรุปได้ดังภาพที่ 4

ตอนที่ 1 ศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงาน สภาพ และความต้องการจัดสวัสดิการสังคมของกลุ่มคนขับรถสหกรณ์แท็กซี่ 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง - กลุ่มคนขับรถสหกรณ์แท็กซี่ 380 คน 2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย - แบบสอบถาม 3. การเก็บรวบรวมข้อมูล - การศึกษาเชิงสำรวจ 4. การวิเคราะห์ข้อมูล - สถิติเชิงพรรณนา 5 สรุปผลข้อมูล - คุณภาพชีวิตการทำงาน - สภาพการจัดสวัสดิการสังคม - ความต้องการจัดสวัสดิการสังคม

ตอนที่ 2 ศึกษาผลกระทบสนับสนุนการจัดสวัสดิการสังคมของกลุ่มคนขับรถสหกรณ์แท็กซี่ 1. ผู้ให้ข้อมูลหลัก - กลุ่มที่ 1 กลุ่มผู้แทนคนขับรถสหกรณ์แท็กซี่ที่เป็นสมาชิกสหกรณ์แท็กซี่ - กลุ่มที่ 2 กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย - การเก็บรวบรวมข้อมูล - ดำเนินการสนทนากลุ่ม 3. การวิเคราะห์ข้อมูล - วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหาและสรุปประเด็น 4. สรุปผลข้อมูล - ผลกระทบสนับสนุนการจัดสวัสดิการสังคมระดับนโยบาย - ระดับการบริหารจัดการ - ระดับการดำเนินงาน
--

ตอนที่ 3 ศึกษารูปแบบการจัดสวัสดิการสังคมของกลุ่มคนขับรถสหกรณ์แท็กซี่ 1 ผู้ให้ข้อมูล - กลุ่มผู้เกี่ยวข้องที่ไม่มีประวัติการขับขี่ผิดกฎหมาย 2 การเก็บรวบรวมข้อมูล - การสัมภาษณ์เชิงลึก 3 การวิเคราะห์ข้อมูล - วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหาและสรุปประเด็น 4 สรุปผลข้อมูล - รูปแบบการจัดสวัสดิการสังคม - ปัญหาอุปสรรคของการจัดสวัสดิการสังคม - การพัฒนาการจัดสวัสดิการสังคม
--

ภาพที่ 4 วิธีดำเนินการวิจัย